

ODŮVODNĚNÍ PŘIPOMÍNEK

k Návrhu vyhlášky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích

PID [ALBSBQXDR81A](#)

Čj. předkladatele 429/2019-LO-SP

Termín připomínek 26. 6. 2020 – 20. 7. 2020

Adresa připomínek eklep@msp.justice.cz

Připomínkové místo **PRACOVNÍ SKUPINA SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ**

Zúčastněné profesní organizace:

Asociace konferenčních tlumočnicků, z. s., Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, z. s., European Legal Interpreters and Translators Association (EULITA), Iniciativa Za lepší zákon o soudních tlumočnících, Jednota tlumočnicků a překladatelů, z. s., Komora soudních tlumočnicků ČR, z. s., Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z. s., Ústav jazyků a komunikace neslyšících FFUK

Obecná poznámka k návrhu vyhlášky	Doporučující K jednomu zákonu o soudních tlumočnících a soudních překladatelích je vhodné vydat jednu prováděcí vyhlášku, nikoliv dva samostatné prováděcí předpisy (obecný a o odměnách).
ČÁST PRVNÍ, ÚVODNÍ USTANOVENÍ § 1 písm. g)	Zásadní Chybí bližší informace o přístupu tlumočnicka do systému evidence tlumočnických a překladatelských úkonů. Není zakotveno, kde a jak bude systém evidence spravován. Oproti původnímu záměru vyhlášky chybí „Podrobnosti o vedení seznamu tlumočnicků a překladatelů, respektive o vedení elektronické evidence“ či „Přihlašovací údaje do elektronické evidence tlumočnických a překladatelských úkonů.“ Navrhujeme uvedené oblasti řešit touto vyhláškou.
§ 2 odst. 2	Doporučující Vznášíme dotaz, zda bude vytvořen standardní formulář žádosti o zápis do seznamu tlumočnicků/překladatelů v souladu s §11 odst. 2) zákona: “Žádost o zápis do seznamu tlumočnicků a překladatelů podává žadatel na předepsaném formuláři.” Vznášíme dotaz, kde bude zakotvena jeho podoba. Nabízí se varianta přílohy k této vyhlášce, nebo zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup (a zapracování příslušného blanketního ustanovení do textu vyhlášky).
§ 5 odst. 1 písm. a)	Zásadní Navrhujeme v souladu s §10 odst. 1) zákona konkretizovat rozsah požadovaných znalostí s ohledem na výkon činnosti tlumočnicků a překladatelů. Pokud se bude vyžadovat znalost právních předpisů, bylo by vhodné jasně stanovit, znalost jakých ustanovení je žádoucí. Při znění, které je v připomínkovaném návrhu vyhlášky uvedeno, hrozí, že se uchazeči zaměří na studium celého právního řádu, a nikoli na otázky, které jsou k výkonu činnosti překladatele a tlumočnicka relevantní.
§ 5 odst. 3	Zásadní (1) Navrhujeme upravit ve znění: Ministerstvo zveřejní soubor testových otázek způsobem umožňujícím dálkový přístup. Dle ustanovení § 5 odst. 3 jsou testové otázky neveřejné. Domníváme se, že je vhodnější a transparentnější, aby ministerstvo připravilo a zveřejnilo určitý okruh testových otázek, ze kterých by se vybíraly zkušební otázky při samotné zkoušce (obdobně jako je tomu u mediátorů, insolvenčních správců, případně v autoškole či u testu pro uchazeče o zbrojní průkaz).
§ 8 odst. 2	Doporučující

	Navrhujeme, aby bylo taxativně stanoveno, o jaké pomůcky se jedná. Dle ustanovení § 8 odst. 2 může žadatel při testu využít pomůcky jako právní informační systém a další programové vybavení zpřístupněné ministerstvem. Žadatel by měl dopředu být informován, o co se bude jednat: např. systém ASPI, Beck-online..., přičemž je třeba vzít v úvahu, že neprávnicki s nimi běžně nepracují. Bude si moci žadatel přinést vlastní předpisy, případně jaké? Jaká bude povolená podoba předpisů? Pouze texty zákonů, nebo též komentáře?
§ 10 odst. 1	Zásadní Domníváme se, že odůvodnit přímo na místě námitky proti hodnocení testu, který trval 90 minut, je neúměrně náročné. Navrhujeme stanovit lhůtu, která je standardní u podávání opravných prostředků, například ve znění: (1) Žadatel, který podle hodnocení písemného testu nesplnil vstupní zkoušku, může uplatnit písemně stručně odůvodněné námitky proti hodnocení, a to <u>ve lhůtě 15 dnů od oznámení výsledku vstupní zkoušky.</u>
§ 10 odst. 3	Doporučující Přestože zde nejde o správní řízení, navrhujeme analogicky ke správnímu řádu lhůtu pro vydání rozhodnutí 30 dní. (3) Ministerstvo posoudí námitky, ke kterým se přihlíží, <u>ve lhůtě 30 dnů od jejich předložení</u> a písemně vyrozumí žadatele o jejich posouzení.
§ 12 odst. 1	Doporučující Navrhujeme upravit v návaznosti na připomínku k § 10, odst. 1) a 2) . Formulaci navrhujeme upravit například takto: (1) Ministerstvo vyrozumí žadatele, <u>kteřý se vzdá práva na uplatnění námitek proti hodnocení písemného testu</u> , o výsledku vstupní zkoušky bezprostředně po jejím skončení
§ 12 odst. 3	Doporučující Navrhujeme doplnit v návaznosti na § 10 úpravu vyrozumění po posouzení uplatněných námitek. (3) Pokud žadatel využije právo uplatnit námitky proti hodnocení písemného testu, bude písemně vyrozuměn po jejich posouzení nejpozději do 30 dnů od jejich doručení.
§ 14	Jazyková korektura „způsobem umožňujícím dálkový přístup“
	Zásadní
§ 20	Navrhujeme vydávat jen jeden průkaz, jehož přepracovaná podoba bude uvedena v příloze č. 2. Průkaz by obsahoval text SOUDNÍ TLUMOČNÍK/SOUDNÍ PŘEKLADATEL na lícové straně. Na rubové straně průkazu navrhujeme uvést výčet jazyků, pro které byl tlumočník, respektive překladatel jmenován. Příklad možné formulace: Jmenován soudním překladatelem pro jazyky: xy, jmenován soudním tlumočnickem pro jazyky: xy. Navrhujeme upravit znění odst. 2: <u>Jednotné vzory průkazů</u> nahradit za znění: <u>Jednotný vzor průkazu</u> je uveden v příloze č. 2 k této vyhlášce.
§ 21 odst. 2	Zásadní Navrhujeme příjmení pro odlišení od osobního jména uvádět závazně velkými písmeny (vhodné u cizozemských, zejména asijských jmen a příjmení, popřípadě u jazyků, kde je příjmení předřazeno osobnímu jménu, ale i u českých příjmení ve tvaru osobního jména). Tento postup je doporučován i orgány ES.

	Navrhujeme změnit formulaci <u>příjmení se může psát</u> na <u>příjmení se uvede</u> . Navrhované znění: Pro odlišení jména od příjmení se příjmení uvede velkými písmeny.
§ 21 odst. 4	Zásadní Navrhujeme doplnit nový odst. 4) a uvést jednotný závazný vzor tlumočnické a překladatelské pečeti, a to především z toho důvodu, že se v současnosti setkáváme s jejich nejednotnou podobou. Možný vzor tlumočnické pečeti uvádíme v textu vyhlášky s vyznačením navrhovaných změn (nová příloha č. 3). Navrhované znění § 21 odst. 4) Jednotný vzor pečeti je uveden v příloze č. 3 k této vyhlášce
§ 22 odst. 1	Zásadní Navrhujeme přeformulovat odst. 1, který předpokládá vydávání pečeti pro každý jazyk zvlášť. Pokládáme za velmi důležité omezit množství pečeti na dva kusy, a to jednu pečeť pro činnost tlumočnickou a druhou pečeť pro činnost překladatelskou s uvedením všech jazyků oprávnění. Zvláště u kolegů s větším množstvím pracovních jazyků a také v případě překladu/tlumočení z cizího do cizího jazyka by vznikaly značné problémy administrativní (množství razítek) a aplikační (jak orazítkovat překlad z cizího do cizího jazyka?). Kromě toho jako zcela zásadní shledáváme nutnost uvádět kromě cizích jazyků také jazyk český. I pro recipienty překladu v zahraničí musí být zřejmé, že překladatel je oprávněn překládat/tlumočit jazyk český. Navrhované znění § 22, odst. 1) Pečeť se vyhotovuje pro tlumočnickou a překladatelskou činnost zvlášť s uvedením všech jazyků včetně jazyka českého, pro něž je fyzická osoba jmenována tlumočnickem, respektive překladatelem.
§ 22 odst. 2	Zásadní Navrhujeme tento odstavec zcela vypustit. Nesouhlasíme s vydáváním více než jedné pečeti pro činnost tlumočnickou a jedné pro činnost překladatelskou. V opačném případě by šlo o zjevný protiklad k požadavku na to, že tlumočnick/překladatel vykonává svou činnost osobně v souladu se zákonem. Vydávání většího množství pečeti je proti smyslu zákona. Zavedení možnost podvodného jednání a přenechávání pečeti osobám, které nejsou jmenovaným soudním tlumočnickem/překladatelem. Obdobně nesouhlasíme s vydáváním více číslovaných pečeti pro jeden jazyk. Ustanovení má svůj smysl u znalecké pečeti pro znalecké ústavy, ne však u tlumočnicků / překladatelů, jimiž budou pouze fyzické osoby.
	Zásadní
§ 23 odst. 1-3	Navrhujeme doplnit definici překladatelského a tlumočnického úkonu. V zákoně je definováno jako přestupek použití pečeti na jiný než tlumočnický nebo překladatelský úkon, z tohoto důvodu je nutné takové úkony definovat. V zákoně samotném definovány nejsou.
§ 23 odst. 1	Doporučující

	<p>Doporučujeme zpřesnit text záhlaví první strany úkonu (obsahuje označení zdrojového a cílového jazyka, ze kterého je úkon proveden) v tomto znění: Záhlaví první strany překladatelského úkonu a písemného tlumočnického úkonu obsahuje <u>v cílovém jazyce označení zdrojového jazyka, ze kterého je úkon proveden.</u> Navrhujeme, aby takovéto označení bylo určitým „minimálním standardem“ (řada překladatelů / tlumočnicků používá toto záhlaví jak ve zdrojovém, tak v cílovém jazyce, a to na všech stránkách úkonu)</p>
§ 23 odst. 2	<p>Doporučující</p> <p>Navrhujeme upřesnit původní formulaci, doplnit obálku s hmotným nosičem a nahradit pojem „přeložená nebo přetlumočená písemnost“, dále doporučujeme vypustit požadavek na ověřený opis, jelikož překlad lze na přání zadavatele spojit i s prostou kopií (to je nyní běžná praxe i u řady zadavatelů – orgánů veřejné moci). Původní znění: Přeložená nebo přetlumočená písemnost se spojí s překladem nebo s přetlumočeným textem. Pokud tuto písemnost připojit nelze, připojí se její ověřený opis. Navrhované znění: S překladem nebo s písemným výstupem tlumočnického úkonu v listinné podobě se spojí písemnost, ze které je pořízen překlad, nebo zapečetěná obálka s hmotným nosičem, na němž je uložen záznam, který je předmětem písemného tlumočnického úkonu.</p>
§ 23	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme do § 23 doplnit nový odstavec upravující další vyhotovení, respektive stejnopis překladatelského úkonu. Tento úkon je v praxi zadavatelem často požadován, není však nikde upraven. Navrhované znění: Překladatelským úkonem je rovněž příprava a vyhotovení dalšího vyhotovení překladu, čímž se rozumí, že překladatel překontroluje shodu obsahu písemnosti s jím dříve provedeným překladem, opatří ho překladatelskou doložkou, překladatelskou pečeti a svým podpisem, spojí s překládanou písemností a zapíše do evidence překladatelských úkonů.</p>
§ 23	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme doplnit způsob spojení překladu s originálem v případě odevzdání v elektronické podobě se souhlasem zadavatele (viz příslušná ustanovení zákona č. 354/2019 Sb. ve znění zákona č. 166/2020 Sb.). Tlumočnickům zadavatelé doručují písemnosti v listinné podobě, v elektronické podobě pak v různém formátu souborů (nejčastěji doc, docx, pdf apod.), není tedy zřejmé, v jaké podobě se budou spojovat, pokud zadavatel souhlasí s odevzdáním v el. podobě.</p>
§ 24 odst. 1	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme upřesnit formulaci požadavků na doložku. (1) Překladatel nebo tlumočnický připojí na poslední stranu překladatelského úkonu nebo písemného tlumočnického úkonu překladatelskou nebo tlumočnickou doložku <u>v cílovém jazyce, případně také v jazyce zdrojovém, která obsahuje...</u> Je nutné zohlednit také ty situace, kdy se překládá z cizího do cizího jazyka. Obdobně je nutné uvést na jedné pečetí výčet všech jazyků oprávnění k výkonu překladatelské, respektive tlumočnické činnosti, nikoli po jednom jazyku na každé pečetí. Také je nutné zohlednit situaci českého znakového jazyka - pokud bude cílovým jazykem, není technicky možné v něm připojit tlumočnickou doložku.</p>

§ 24 odst. 1 písm. b), c), d)	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme uvedené údaje uvádět jen v evidenci úkonů, nikoli na doložce, kde takové údaje nejsou odůvodněné. Doložka slouží k potvrzení shody překladu s originálem.</p>
§ 24 odst. 2	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme požadavek na výčet charakteristik úkonu z textu doložky vypustit. Tento druh informací patří do elektronické evidence, nikoli do doložky. § 24 odst. 2 písm. b), věta 2: Obsahový ani doslovný překlad nejsou existujícími termíny. Tyto pojmy nemají konkrétní translátologický význam, proto v případě použití v evidenci úkonů navrhujeme formulaci přepracovat.</p>
§ 24 odst. 4	<p>Navrhujeme, aby vzorové znění doložek uveřejnilo MSp na internetu (shodně se stávající instrukcí)</p>
§ 25 odst. 1	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme vypustit požadavek na uvedení výčtu informací v doložce. Tento druh informací patří do elektronické evidence, nikoli do doložky. Nově navrhované znění: Překladatel nebo tlumočnický úřad uvede označení fyzické nebo právnické osoby nebo orgánu veřejné moci při zápisu do evidence úkonů</p>
§ 25 odst. 1 písm. a)	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme vypustit část: <u>jméno, datum narození nebo identifikační číslo osoby</u>. Tlumočníci nejsou oprávněni zveřejňovat osobní údaje (nelze uvést osobní údaje v doložce) a často k nim nemají ani přístup. Podle § 28 odst. 5 zákona č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnických a soudních překladatelích, nejsou údaje uvedené v písmenech a), b), d), e) citovaného ustanovení veřejné. (Obdobně jako při ověření kopií listin v CzechPointu, kde osobní údaje žadatele také nejsou uvedeny.) Tyto údaje lze evidovat v evidenci MSp, pouze pokud zadavatel, kterým je fyzická osoba, bude souhlasit. V doložce je uvést nelze v žádném případě.</p>
§ 27 odst. 3	<p>Doporučující</p> <p>Navrhujeme vložit nový odstavec ve znění: (3) Pokud je k úkonu přiložena zapečetěná obálka s nosičem zvukového záznamu, pak je pečetí opatřena také zapečetěná obálka.</p>
§ 27 odst. 4	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme doplnit stávající znění: „Pokud se překladatelský úkon nebo písemný tlumočnický úkon provádí v elektronické podobě, zpracuje se ve formátu pdf/A.“ o způsob spojení překladu s originálem v případě odevzdání v elektronické podobě se souhlasem zadavatele: viz zákon č. 354/2019 Sb. ve znění zákona č. 166/2020 Sb. Tlumočnickům zadavatelé doručují písemnosti v listinné podobě, v elektronické podobě pak v různém formátu souborů (nejčastěji doc, docx, pdf apod.), není tedy zřejmé, v jaké podobě se budou spojovat, pokud zadavatel souhlasí s odevzdáním v el. podobě.</p>
§ 28	<p>Zásadní</p> <p>Doporučujeme upravit problematiku přepisu a překladu výstupu odposlechu a komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých samostatně. Je důležité, aby nedocházelo k záměně odposlechu a záznamu v ČZJ (příp. v dalším z komunikačních systému neslyšících a hluchoslepých osob). Kromě soudního tlumočnicka/překladatele českého znakového jazyka a jazyka českého, přepisovatele mluvené češtiny existují ještě zprostředkovatelé některého z dalších komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob (není pro ně</p>

	<p>nyní nastavené vzdělání, ale jsou využíváni a do budoucna jistě budou) Bylo by vhodné zvážit přehled všech profesí s ohledem na ČZJ (překladatel, tlumočník, tlumočník/překladatel, přepisovatel a zprostředkovatel) Dále k § 28, odst. 1 uvádíme, že překlad je překladem do cílového jazyka, přepis je přepisem, a tudíž je ve zdrojovém jazyce. Jedná se o dva různé samostatné úkony, které mohou vykazovat dvě různé osoby. Použití legislativní zkratky „přepis odposlechu“ bude působit v praxi problémy.</p>
§ 28 odst. 2	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme upřesnit a zpřehlednit formulaci <i>komunikační systém neslyšících</i>, jelikož se jedná o různé komunikační systémy: Navrhovaná formulace zní: Překladatelský úkon nebo písemný tlumočnický úkon lze provést též prostřednictvím <u>některého z komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob podle zvláštního předpisu upravujícího komunikační systémy neslyšících a hluchoslepých osob</u> (dále jen „komunikační systém“), pokud</p> <p>Nahradit formulaci <u>sdělení vyjádřeného</u> za formulaci: <u>sdělení vyprodukovaného</u></p>
§ 28 odst. 2, písm. a)	
§ 28 odst. 3	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme upřesnit, zda se toto ustanovení týká pouze tlumočnicků ČZJ. V opačném případě by se povinnost pořízení záznamu vztahovala i na veškeré odposlechy a další záznamy.</p>
§ 29, odst. 1	<p>Doporučující</p> <p>Navrhujeme změnit formulaci takto: překlad nebo přetlumočení jsou <u>realizovány</u> prostřednictvím komunikačního systému a zachyceny <u>na záznam</u>.</p>
§ 30 odst. 1 a 2	<p>Zásadní</p> <p>Legislativní zkratka přepis odposlechu bude v praxi působit problémy, jelikož zahrnuje jak přepis, tak překlad, což jsou dva různé úkony. Navrhujeme uvádět „přepis a překlad odposlechu.“ Navrhované znění: V záhlaví první strany přepisu odposlechu <u>a/nebo jeho překladu</u> doložka je obsažena na poslední straně přepisu odposlechu <u>a/nebo jeho překladu</u> provedení přepisu odposlechu <u>a/nebo jeho překladu</u></p>
§ 31 odst. 1	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme formulaci: „<i>obsahuje v rámci stručné charakteristiky předmětu úkonu místo popisu písemnosti</i>“ vypustit z důvodu uvedených v odůvodnění změn k § 24. Nově navrhované znění: Překladatelská nebo tlumočnická doložka na poslední straně úkonu podle § 28 odst. 1 a 2 písm. a) obsahuje označení výstupu odposlechu a jeho zdroje nebo označení záznamu a jeho zdroje.</p>
§ 31 odst. 2, písm. a) a b)	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme vypustit požadavek na označení osoby, jejíž zdrojový text byl zachycen výstupem odposlechu. V odposlechu se může vyskytovat mnoho různých osob. Samotný popis osob je obsažen v poznámkách překladatele v samotném překladu, případně jiným způsobem po dohodě se zadavatelem. Účelem doložky není opakování popisných údajů obsažených v překladu. Účelem není ani duplikace údajů z evidence. Výhradním účelem doložky je potvrdit shodu překladu se zdrojovým textem nebo</p>

	<p>výstupem zvukového záznamu. Navrhované znění § 31 odst. 2) Doložka podle odstavce 1 obsahuje též vyjádření překladatele nebo tlumočnicka ke kvalitě výstupu odposlechu nebo záznamu.</p>
§ 32 odst. 3	<p>Doporučující</p> <p>(3) Obsah trvalého nosiče dat musí být zachycen způsobem znemožňujícím jeho pozměnění nebo smazání. Navrhujeme konkretizovat způsob, jak provést takové zachycení, také s ohledem na finanční náročnost pořízení příslušného zařízení.</p>
PŘÍLOHA Č. 2	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme vydávat jen jeden průkaz s uvedením SOUDNÍ TLUMOČNÍK/SOUDNÍ PŘEKLADATEL na lícové straně a textem na rubové straně: Jmenován soudním překladatelem pro jazyky: xy, jmenován soudním tlumočnickem pro jazyky: xy Doporučujeme uvést text na průkazu také v jazyce anglickém, případně i francouzském, je vhodné použít jako předobraz vyhlášku MSp 176/2020 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o identifikačních průkazech advokátů, s odvoláním na směrnici o uznávání kvalifikací 2005/36/ES a na § 12, odst. 1) písm. a) zákona Na rubové straně průkazu navrhujeme uvést výčet jazyků, pro které byl tlumočnick, respektive překladatel jmenován, v podobě: Jmenován soudním překladatelem pro jazyky: xy Jmenován soudním tlumočnickem pro jazyky: xy Navrhujeme upravit formulace písm. b) následovně: - nahradit slovo: <u>znalce</u> za tlumočnicka/překladatele - ve větě: „Údaje pod pátým řádkem vlevo...“ nahradit v souladu s platnou legislativou původní formulaci <u>se zapisují</u> za formulaci <u>se mohou zapsat</u></p> <p>Navrhujeme doplnit nové odstavce například v tomto znění:</p> <p>d) Dále se uvede výčet jazyků, pro které byl tlumočnick, respektive překladatel jmenován. Např.: Jmenován soudním tlumočnickem pro jazyk/y: xy; jmenován soudním překladatelem pro jazyk/y: xy. e) Texty na obou stranách průkazu budou uvedeny menším písmem také v jazyce anglickém a francouzském.</p>
PŘÍLOHA Č. 3	<p>Zásadní</p> <p>Navrhujeme doplnit Vzor tlumočnické a překladatelské pečeti Samostatně je nutné zvážit podobu průkazu a pečeti pro ČZJ, kde je vhodné zvážit tyto možnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - soudní tlumočnick/překladatel jazyka českého znakového a českého - soudní přepisovatel mluvené češtiny

Navrhované vzory tlumočnické pečeti:

